

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri üyeleri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 16/07/2012

İmza

**Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK
Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Beden Eğitimi ve Spor Bölümü
Jüri Başkanı**

İmza

**Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖÇALAN
Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Beden Eğitimi ve Spor Bölümü
Üye**

İmza

**Yrd. Doç. Dr. Veli TOPTAŞ
Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi
İlköğretim Bölümü
Üye**

ÖNSÖZ

Yüksek lisans tez çalışmamın her aşamasında maddi manevi varlığı ile güç bulduğum, çok değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK'a sonsuz minnettarlığımı bildiririm.

Konu ile ilgili literatürün taranması ve derlenmesinde, verilerin istatistiksel analizlerinin yapılmasında ve yorumlanmasında çok büyük katkı sağlayan doktora öğrencisi Arş. Gör. Melike T. YONCALIK'a içtenlikle teşekkür ederim.

Çalışmamın her aşamasında maneviyatıyla yanımda olan ve benden hayır duasını hiç eksik etmeyen sevgili annem babam ve eşime sonsuz şükranlarımı sunarım.

Mesut DEMİREL

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	II
Çizelgeler	V
ÖZET	VII
SUMMARY	VIII
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Alt Problemler.....	1
1.3. Hipotezler.....	1
1.4. Varsayımlar	2
1.5. Amaç ve Önem.....	2
2. KONU İLE İLGİLİ LİTERATÜR.....	3
3. GEREÇ ve YÖNTEM.....	10
3.1. Araştırmanın Modeli	10
3.2. Evren ve Örneklem	11
3.3. Verilerin Toplanması	11
3.3.1. Halk Danslarına Yönelik Tutum Ölçeği.....	11
3.4. Verilerin Analizi	15
4. BULGULAR VE YORUM.....	17
4.1. Kişisel Bilgi Analizleri.....	17
4.1.1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaş Dağılımları.....	17
4.1.2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyet Dağılımları	18
4.1.3. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Dağılımları.....	19
4.1.4. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Lisans Mezuniyet Alanları Dağılımı.....	20
4.2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	22
4.3. Cinsiyete Göre Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	23
4.3.1. Cinsiyete Göre Birinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	23

4.3.2. Cinsiyete Göre İkinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	25
4.4. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	26
4.4.1. Yaşlarına Göre Birinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	27
4.4.2. Yaşlarına Göre İkinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	28
4.5. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	30
4.5.1. Kıdemlerine Göre Birinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	30
4.5.2. Kıdemlerine Göre İkinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	32
4.6. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Lisans Mezuniyet Uzmanlık Alanlarına Göre Halk Danslarına Yönelik Tutumları	34
4.6.1 Lisans Mezuniyet Uzmanlık Alanlarına Göre Birinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	34
4.6.2. Lisans Mezuniyet Uzmanlık Alanları Göre İkinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları.....	37
4.7. Öğretmenlerin Konuyla İlgili Ekledikleri Görüşler.....	40
5. SONUÇ ve ÖNERİLER	43
KAYNAKLAR.....	45
EKLER.....	47

ÇİZELGELER

Tablo 1. Ölçek Faktörlerinin Açıkladığı Varyans oranları (3 faktör bakımından).....	13
Tablo 2. Rotated Component Matrix(a).....	13
Tablo 3. Ölçeğin Faktörlerinin Açıkladığı Varyans oranları (iki faktör bakımından).....	14
Tablo 4. 2 Faktöre göre düzenlenmiş tanımlayıcı faktör analizi.....	14
Tablo 5. One-Sample Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları	16
Tablo 6. Araştırmaya Katılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaş Dağılımları.....	17
Tablo 7. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Gruplandırılmış Yaş Dağılımları.....	18
Tablo 8. Cinsiyet dağılımları.....	18
Tablo 9. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem dağılımları.....	19
Tablo 10. Beden eğitimi öğretmenlerinin gruplandırılmış mesleki kıdem dağılımları.....	20
Tablo 11. Öğretmenlerin lisans mezuniyet uzmanlık alanları dağılımı.....	20
Tablo 12. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin lisans mezuniyet uzmanlık alanlarının gruplandırılmış dağılımları.....	21
Tablo 13. Ölçek maddelerinin puan ortalamaları ve standart sapmaları.....	22
Tablo 14. Birinci faktördeki her bir maddeye cinsiyete göre Mann Whitney U-testi sonuçları.....	23
Tablo 15. Birinci Faktörde cinsiyete göre Mann Whitney U-testi sonuçları.....	24
Tablo 16. İkinci faktördeki her bir maddeye cinsiyete göre Mann Whitney U-testi sonuçları.....	25
Tablo 17. İkinci faktörde cinsiyete göre Mann Whitney U-testi sonuçları.....	26
Tablo 18. Birinci faktördeki her bir maddeye yaşa göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	27
Tablo 19. Birinci Faktörde yaşa göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	28
Tablo 20. İkinci faktördeki her bir maddeye yaşa göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	29
Tablo 21. İkinci Faktörde yaşa göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	30
Tablo 22. Birinci faktördeki her bir maddeye kıdeme göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	31
Tablo 23. Birinci Faktörde kıdeme göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	31
Tablo 24. İkinci faktördeki her bir maddeye kıdeme göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	33
Tablo 25. İkinci Faktörde kıdeme göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	33
Tablo 26. Birinci faktördeki her bir maddeye lisans mezuniyet alanına göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	35
Tablo 27. Birinci faktörde lisans mezuniyet alanına göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	37

Tablo 28. İkinci faktördeki her bir maddeye lisans mezuniyet alanına göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	38
Tablo 29. İkinci faktörde lisans mezuniyet alanına göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.....	39

ÖZET

Bu araştırma, var olan durumu sorgulayan betimsel bir araştırmadır. Çalışmada Türkiye'nin değişik illerinde T. C. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin halk dansları hakkındaki görüşlerine ulaşılması amaçlanmıştır. Araştırma 130 erkek ve 37 bayan beden eğitimi öğretmeni üzerinde gerçekleştirilmiştir. Beden Eğitimi öğretmenlerinin halk dansları hakkındaki görüşleri Yoncalık (2007) tarafından geliştirilen ve geçerlilik güvenirlik çalışmaları yapılan ölçeğin tekrar yapılandırılan formu ile toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde, Frekans, Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Mann-Whitney U, Kruskal Wallis H- testi ve Descriptive Statistic testlerinden yararlanılmıştır. Öğretmenler dans etmenin fiziksel gelişim için faydalarının ve sportif başarı için ritmik yeteneğin önemli olduğunu bilincindedirler. Aynı zamanda dans etmenin ve seyrinin eğlenceli bir sosyalleşme aracı olduğuna yönelik çok kararlı bir tutum sergilemektedirler. Fakat dansın bir sportif etkinlik olduğu konusunda daha çekimser bir tavır içerisindeyler. Dans ve spor kavramlarını yan yana getirmek istememekte, farklı alanlar olarak görmektedirler. Bu düşüncenin beden eğitimi öğretmenliği ve dans öğretimi konusunda da kendini gösterdiğini görmekteyiz. Çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin ortak görüşü olarak okullarda halk dansları öğretimi beden eğitimi öğretmenin yapması gereken bir iş olarak görülmemektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin okullarda ayrıca bir halk dansları dersinin olmasına da karşı çıkmadıkları söylenebilir. Bu yaklaşıma göre örneğin; branşını futbol olarak belirten bir öğretmene dans, judodan daha uzak kalmaktadır. Bütün bunlara rağmen öğretmenlerin halk dansları ile ilgili bir kursa katılmaya istekli oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin cinsiyetleri göz önüne alınarak yapılan analizlerden elde edilen sonuç; bayan beden eğitimi öğretmenlerinin erkek beden eğitimi öğretmenlerine göre dansa yönelik daha olumlu tutum içerisinde olduklarını göstermektedir. Bu olumlu tutum, okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olması gerektiği ve halk dansları öğretiminin beden eğitimi öğretmenin işi olduğu konusunda anlamlı farklılık gösteren bir düzeyde gerçekleşmiştir. Elde edilen veriler, öğretmenlerin yaşları ve kıdemlerine göre analiz edildiğinde, öne çıkan bir durumla karşılaşılmamıştır. Bu araştırmanın ilginç sonuçlarından biriside, öğretmenlerin mezuniyet uzmanlık alanlarına göre sınıflandırılması üzerinden yapılan analizden elde edilen bilgilerdir. Branşını halk oyunları olarak belirten öğretmenlerden sonra, halk danslarına en olumlu tutumu gösteren öğretmenler, dövüş sporları grubunda olanlardır. Bunu bireysel sporlar grubunda yer alan öğretmenler izlemektedir. Takım sporları grubunda yer alan öğretmenler ise bu gruplar içerisinde kendini halk danslarına en uzak hissedenler olarak söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Dans.

SUMMARY

This research is a descriptive study that questions the existing situation. The aim of the study is to find out what the Physical Education teachers working in primary and high schools in different cities of Turkey think about folk dances. Participants are 130 male and 37 female teachers. The data related to what the participants think about folk dances is collected through a questionnaire developed and redesigned by Yoncalık (2007). In the analysis of the data, Frequency, Arithmetic Mean, Standard Deviation, Mann-Whitney U, Kruskal Wallis H-test and Descriptive Statistics tests are utilized. The teachers are aware of the contributions of the dancing to physical development and the importance of the rhythmic ability to athletic success. Moreover, they have very strong attitudes towards the fact that dancing and watching dances are enjoyable means for socializing. However, they reveal more abstaining attitudes towards the fact that dancing is a sports activity. They avoid thinking dance and sports concepts together; they consider dance and sports as two different fields from each other. The same belief reveals itself in the fields of Physical Education Teaching and Dance Teaching. As the participants' common thought, folk dances are not considered as a duty that the Physical Education teachers should fulfill at schools. Furthermore, it can be said that the participants are not opposed against putting "folk dances" into the school curriculum as a different course. According to this approach, a teacher whose branch is football is more interested in "judo" than "dance". Despite all of these findings, it is observed that the teachers are willing to attend courses about folk dances. The analysis based on the gender shows that female teachers have more positive attitudes towards dance than male teachers do. This positive attitude is observed at a meaningful difference level about the fact that there should be a separate folk dances course at schools and this course is taught by physical education teachers. In the analysis based on the teachers' ages and seniorities, there is no important relationship observed. One of the interesting results of this study is observed in the analysis based on the classifications of the teachers according to their graduation specialties. Except the teachers whose specialty is folk dances, the teachers who have the most positive attitude towards folk dances are the ones who specialize in martial arts. They are followed by the teachers specializing in individual sports. The teachers whose specialty is team sports can be said to have the least positive attitude towards folk dances among these groups.

Key Words : Physical Education, Dance

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, alt problemleri, amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları, tanımlar ve kısaltmalar yer almaktadır.

1.1. Problem

Türkiye'nin değişik illerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin halk danslarına yönelik tutumları nasıldır?

1.2. Alt problemler

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri açısından halk danslarına yönelik tutumları arasında farklılık var mıdır?
2. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları açısından halk danslarına yönelik tutumları arasında farklılık var mıdır?
3. Beden eğitimi öğretmenlerinin kıdemleri açısından halk danslarına yönelik tutumları arasında farklılık var mıdır?
4. Beden eğitimi öğretmenlerinin lisans mezuniyet uzmanlık alanları açısından halk danslarına yönelik tutumları arasında farklılık var mıdır?

1.3. Hipotezler

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri açısından halk danslarına yönelik tutumları arasında farklılık vardır.
2. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları açısından halk danslarına yönelik tutumları arasında farklılık vardır.
3. Beden eğitimi öğretmenlerinin kıdemleri açısından halk danslarına yönelik tutumları arasında farklılık vardır.
4. Beden eğitimi öğretmenlerinin lisans mezuniyet uzmanlık alanları açısından halk danslarına yönelik tutumları arasında farklılık vardır.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıdaki temel varsayımlardan yola çıkılmıştır:

- a. Araştırmada alınan örneklemin evrenin tüm özelliklerini taşıdığı ve evreni yeterli oranda temsil etmektedir.
- b. Örneklem grubunun ölçeğe verdikleri yanıtlar gerçeği yansıtmaktadır.
- c. Ulaşılan veri kaynakları araştırmanın gerçekçi sonuçlara ulaşması için yeterlidir.

1.5. Amaç ve önem

Bu alışmada Türkiye'nin değişik illerinde T. C. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan beden eğitimi ğretmenlerinin halk dansları hakkındaki görüşlerine ulaşılması amaçlanmıştır. Elde edilecek sonuçların yapılması muhtemel çalışmalara katkı sağlayacağı dşnlmektedir.

2. KONU İLE İLGİLİ LİTERATÜR

Eğitimsel bağlamda güncel dans uygulamalarına yönelik öğretmenlerin ve öğrencilerin algılarını inceleyen sınırlı araştırma vardır. Belli ki bu şekildeki araştırmalar, öğretmenlerin genç insanların ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayacak biçimde okullarda dans eğitimleri verebilmeleri için onlara sürekli mesleki gelişimler ve uygun kaynaklar sağlanması isteniyorsa gereklidir. Okullarda dans öğretiminin çoğunluğu, ilkokullarda sınıf öğretmenleri ve ortaokullarda beden eğitimi öğretmenleri gibi uzman olmayan kişiler tarafından verilir. Bu öğretmenlerin öğrencilerine yüksek kalitede dans eğitimi vermelerine yardımcı olacak uygun kaynakların belirlenmesi için onların dans öğretiminde karşılaştıkları zorlukları ve hangi kaynakların onların konuyu verimli bir şekilde öğretilmelerine yardımcı olacağını bulmak önemlidir (Connell 2009).

Dans etmeyi daha etkili öğretebilmek için öğretmenlerin, öğrencilerin yaratıcı, estetik, duygusal ve fiziksel olarak gelişmelerini teşvik edecek bir ortam hazırlamaları gerekir. Dansın, öğrencilerin yaratıcı hareket tepkilerini geliştirirken, kendi öz benlikleriyle iletişime izin veren bir şekilde, duygularını ve düşüncelerini cezbeden bir sürece dâhil ettiği şeklinde bir görüş vardır (Gard 2003).

Dans öğretmeyi öğrenmek; öğrencileri kavramsal becerileri artıran, eleştirel açıdan geliştirilmiş değerlere dayanarak kararlar almalarını destekleyen, farklı cevapları teşvik eden ve hepsinden önemlisi eğlence sağlayan deneyimlere dâhil etme becerisini gerektirir. Fiziksel becerilerin ve tekniklerin gelişimini gerektirmesinin yanı sıra dansı öğretmek, sporda her zaman ulaşılabilir olmayan sanatsal değerlerin ve tutumların bir dizisinin gelişimine de bağlıdır. Bireyler için dans; sanatsal, fiziksel, zihinsel ve duygusal işlevleri içerir. Dans, aynı zamanda ve sıklıkla hem öğretmen hem de öğrenci için bir sosyalleşme sanatı olup işbirlikçi bir çabadır ve cinsiyete ait, sosyal ve kültürel beklentileri de beraberinde getirir. Bu beklentiler, kişisel değerlerle ve tutumlarla bağlantılıdır. Öğretmen eğitimindeki dans eğitimi, bu nedenle öğretmen adaylarından dansı oluşturma, sergileme ve değerlendirme gibi teknik becerileri geliştirdikçe kendi değerlerini ve tutumlarını incelemelerini gerektirmelidir. Çalışmalar; ön inançların ve imgelerin, profesyonel gelişimin meydana gelmesi için tanınması, değiştirilmesi ve yeniden inşa edilmesi

gerektiğini onaylamıştır. Öğretmen adaylarını bu tutumlara meydan okumak, bu tutumları hafifletmek ve yeniden inşa etmek için teşvik etmenin bir metodu, onlara dans eğitim-öğretimleri boyunca yansıtıcı stratejiler ve görevler sağlamaktır (McCormack 2001).

21. Yüzyılın zorlukları için öğretmenleri hazırlarken bilenen metotları kullanarak dans türlerini öğretmek yeterli değildir. Öğrencilerin dansla öğrenebilecekleri yaşam becerileri (konsantrasyon, yoğunlaşma, öz disiplin, bir amacı elde etmek için çok çalışma, kendi öğretmeni olma, tam anlamıyla canlı ve güncel olma, problem çözme, bağlantılar kurma, ilişkileri anlama, işbirliği) öğrettiğimiz herhangi bir dans içeriğinden daha önemlidir. Ama aynı zamanda dansla bu amaçları başarmanın en iyi yolunun, uygun bir zorluk seviyesinde içeriği dikkatli bir şekilde vurgulamak ve hem dans sevgimizi hem de öğrencilerin anlamlı hayatlar oluşturmalarına yardım etme azmimizi paylaşmaktır (Susan 2010).

Scottish Office Education Department (SOED 1992) tarafından gelişmekte olan çocuğa dansın yaptığı eşsiz katkı İskoçya ilkökuller ve ortaokullar beden eğitimi yönergesinde detaylı bir şekilde belirtilmiştir. Buna karşın Scottish Office Education and Industry Department (SOEID1995) ise; dansın birçok okulda ciddi bir şekilde ihmal edildiğini, birtakım bölümlerin öğrencilere dans deneyimini yaşatmadığı ve sağlanan derslerin çeşitlilikten ve kaliteden yoksun olduğunu belirtmiştir.

İngiltere’de devletin dans eğitimine yönelik ilk incelemesi ile birlikte Department for Children Schools and Families (DCSF 2008) de yayınlanmış ve daha ileride genç insanların dansa katılımlarında her seviyede gelişmekte olan ilgiyi doğrulanmıştır. Devletin, dansın genç insanların okul deneyimlerine yapabileceği olumlu katkıyı tanıdığını okumak cesaret vericidir. İngiltere Devletinin bu tutumu, dansın öğrencileri öğrenmeye dâhil etmede önemli bir rol oynayabileceğini ve bu derse katılımın çocukları obeziteye karşı koruyabileceğini gösteren delilleri doğrulamaktadır (Quin, Frazer ve Redding 2007). Diğer destekleyici araştırmalar, dans eğitiminin öğrencilere yaratıcı beceriler geliştirmeleri ve göstermeleri için fırsatlar ve bazı durumlarda öğrencilere matematiksel beceri gibi diğer alanlarda

anlayışlarını geliştirmelerine yardımcı olabileceğini kabul etmektedir (Sanderson 2008).

Ülkemizde ise dans, devlet politikası olarak görülmemekte, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında dans ve halk oyunları derslerine yer verilmemektedir. Dans ve halk oyunları eğitimi almak isteyen öğrenciler ve gençler açıldığı takdirde sadece okulların ders dışı egzersiz programlarına, Halk Eğitimi Merkezlerinin programlarına ve özel kuruluşların programlarına katılabilmektedirler. Bu nedenlerden dolayı dans, öğrenciler ve gençler arasında asla popüler olmamıştır. Ülkemizde ilköğretim ve orta öğretim okullarında ayrıca bir dans dersi olmadığı için değişik kültürlerin dansları ve modern dansları bilen öğreticiler veya öğretmenler de yok denecek kadar az sayıdadır. Bu durumun üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri mezunları ile kapatılması yerinde olacaktır. Dans aktivitelerinin bulunduğu ilköğretim programlarının geliştirilmesi öğrencilerin psikososyal ve fizyolojik gelişimleri için yararlı olacaktır (Yoncalık 2007). Ancak son yıllarda dansa olan ilgilide az da olsa bir artış meydana gelmiştir. Bu artışın nedenini televizyon ve yazılı medyada dansa daha çok yer verilmesinin bir sonucu olabilir.

Dans öğretiminde öğretmenler ve uzman öğreticiler pek çok zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Bunlardan en dikkat çekici olanı dans eğitim programına katılan öğrencilerin bazılarının daha önce dans ile ilgili herhangi bir deneyime ve hazır bulunuşluluğa sahip olmamaları, dansa özgü hareketleri kendilerine yakıştıramamaları ve çalışmalarına katılımın bazı öğrenciler için gönüllülük esasına dayanmayıştır. Cheesman (2011), Yeni Zelanda'da büyük bir eyaletin kent merkezindeki bir dans şirketinin eğitim programına gönüllü olarak katılan ve 2 katılımcının ise tekerlekli sandalye kullandığı örnekleme topluluğu bütünlüştirilmiş bir dans sınıfındaki sınıf yapısını, içeriğini ve katılımcı tepkilerini tanımlamayı amaçladığı çalışmasında övgünün, mizahi yaklaşımın, doğaçlamanın, zorlama olmaksızın gönüllülük esasına dayalı yapılan dans aktivitesinin olumlu sonuçlar verdiğini; insanların sosyal etkileşimden zevk aldıklarını ortaya koymuştur. Bütün bunlara ek olarak özellikle erkek öğrenciler için tamamen yeni bir deneyim olan dans biraz direniş ile karşılaşabilir. Direnişin çoğu, erkek öğrencilerin cinsiyet kimlikleri ve önyargılı dans etme ideolojileri ile alakalıdır (Gard 2003).

Bu sebeple, böyle bir ortamda öğretmenlerin ve usta öğreticilerin ilkokullarda ve ortaokullarda dans etmeyi etkili bir şekilde öğretmeleri için belirli bir derece güvene sahip olmaları gerekir. Dans öğretmek, özellikle dans aktivitesi birtakım dirençle karşılaşırsa, sadece kendine güven değil aynı zamanda cesaret de ister. Bu nedenle, öğretimle ilgili riskler ve baskılar göz önüne alınırsa, sınıf önünde itibarını kaybetme ihtimalinin öğretim olgusunun amaçları ve hedeflerinin önüne geçmesi muhtemeldir (MacLean 2007).

Dans eğitimcilerinin ve öğretmenlerin karşılaşacakları konular hakkında eleştirel olarak düşünmeye hazırlamak ve dansın fiziksel olduğu kadar zihinsel zorluklar da sunabileceğini görmelerine yardım edilmelidir. Geleceğin dans eğitimcilerinin yeni zorluklara yönelik kendi tepkilerini oluşturmaları ve bunu yaparken diğerleriyle işbirlikçi bir biçimde çalışmalarını gerekecektir. Öğrencilere dans dünyası da dâhil olmak üzere dünyanın olduğundan daha iyi olabileceği, her zaman yapılan yollarda bir şeyleri yapmaya gerek olmadığını, insanın farklılık yapabileceği öğretilmelidir. Değişim, özellikle haklı olduğumuzdan kesinlikle emin olmadığımız zaman sıklıkla korkunçtur. Ama biz cesaretli olabiliriz. Dansçılar bulunduğu yerden başlamalı ama esnek kalmalı ve bilinmeyene doğru adımlar atmalıdır (Susan 2010).

MacLean (2007), 4 yıllık beden eğitimi bölümü mezunu olan 85 (39 erkek–46 kız) kişinin dans öğretmede kendilerine güvenlerine katkıda bulunan faktörleri belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada dans öğretmede öğretmenlerin algılanan kendine güvenlerine katkıda bulunan karmaşık bir takım faktörler ileri sürmektedir. Dans etmeye ilgisi olan ve bir altyapısı olan öğrencilerin tarihi ve kültürel bağlamları dans öğretmede kendine güven duygusuna götürmektedir. Çalışmaya katılan aday öğretmenlerin dansı tanıdık bir aktivite olarak kabul etmeleri dansa karşı pozitif tutum uyandırmıştır. Pozitif bir ilişki ise bayan aday öğretmenlerde dansı öğretmede kendine güven ve önceki deneyim arasında bulunmuştur. Buna karşın erkek aday öğretmenlerde kendine güven ve önceki deneyim arasında zayıf bir ilişki bulunmuştur. Aday öğretmenlerin dansa yönelik önceki deneyimleri bay ve bayanlar arasında değişiktir. Bütün aday öğretmenlerin okul müfredatlarında benzer ölçüde

dans dersi almalarına rağmen, bayan aday öğretmenlerin yarıdan fazlası program dışı dans ile uğraşmışlardır. Dans deneyimindeki farklılığa rağmen, bay ve bayanların algılanan yetenek ortalama puanlarında bir farklılık görülmemiştir. Bu ulaşılan sonuç Rolfe (2001), tarafından ulaşılan, dansa yönelik önceki deneyimin dans öğretmede kendine güveni artırdığı sonucu ile aynı doğrultuda değildir. Rolfe (2001), aday öğretmenlerin dans öğretmede kendilerine güvenleri üzerinde en önemli etkiye sahip olan bireysel ve kurumsal faktörleri tanımlamayı araştırmak için 12 kişi (3 erkek- 9 kız) ilkokul sosyal bilimler lisans ikinci sınıf öğrencisinden oluşan bir örneklem gurubunu araştırmaya katılmaları için davet etti. Katılımcıların sayısındaki cinsiyet farklılığı cinsiyet dengesizliğine neden oldu. Haftada 10 saat olmak üzere 32 hafta süren ve çeşitli materyallerle desteklenen dans dersleri sonrasında değişik dönemlerde yapılan görüşmeler aday öğretmenlerin çoğunun dans deneyimine sahip olduklarını, dansa karşı kişisel olumsuz tutumlarının olmadığını, verilen dans eğitimin diğer dersleri daha iyi anlamalarına yardımcı olduğunu göstermiştir. Bu konunun tam olarak anlaşılması için daha fazla araştırma yürütülmesi gerektiği açıktır.

Birçok durumda dans kendi başına bir ders olarak okutulmaz ama beden eğitimi ve spor içerisine konular ve yaratıcılıkla bağlantılıdır. Dans için ana konu, beden eğitimi ve sporun anahtar özellikleri olan taktik gelişimi ve rekabetin aksine dansın estetik ve insan vücudunun hareketlerine olan ilgisi de dâhil olmak üzere algılanan eşsiz özellikleridir.

Beden eğitiminin bir parçası olarak güncel okul bağlamında dansın öğretilmesi uygulayıcılar arasında dansa rekabet fikri hakkında bir endişeye neden olur. Beden eğitiminin ve sporun aksine dans, tarihsel olarak başkalarıyla rekabet etmektense öğrencilerin kendi potansiyellerinin başarısını ve bütün öğrencilerin katılımını ve dâhil edilmesini teşvik eden bir değerler sistemiyle bağlantılıdır. Okullar beden eğitimi rekabetinden vazgeçmeye çalışırken dansın olası marjinalleşmesinden endişe duymaktadır (McCormack 2001).

Avustralya'daki beden eğitimi öğretmenleri için hizmet öncesi eğitimin geleneksel alanlarından biri dans eğitimidir. Dans yakın zamanlardaki müfredat

açıklamalarında sanat eğitiminin bir parçası olarak ortaya çıksa da beden eğitimi sınıfları, öğrencilerin çoğunluğu için dans eğitimine ilk giriş dersleri olarak durmaktadır. Dans, okulların beden eğitimi programlarında önemli bir çalışma dizisi olarak kalmaya devam etmektedir. Ancak öğretmen eğitimi derslerinde beden eğitimi öğretmen adayları için dans, sıklıkla endişeye neden olur ve öğrenilmesinde eksiklikler yaşanır. Bu tutumlar, genellikle öğretmen adaylarının kendi okul deneyimlerinden ortaya çıkardıkları inançlardan kaynaklanmaktadır ve öğretmen adaylarının, bu tutumları öğretim hayatlarına taşıdıkları görülmektedir (McCormack 2001).

Yoncalık (2007) beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören öğrencilerin dans kavramına yönelik tutumlarının cinsiyetleri düşünüldüğünde nasıl değiştiği hakkında bilgiler ortaya koymak ve eğer bir farklılık varsa bunu nelerin etkilediğini tartışmak amacıyla 2005–2006 Eğitim Öğretim yılı güz döneminde Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinin son sınıflarında öğrenim görmekte olan 241 (121kız -120 erkek) öğrencinin katıldığı çalışmada beden eğitimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin genel olarak dans kavramına olumlu bir tutum sergiledikleri; kız öğrencilerin dansa yönelik tutumlarının erkek öğrencilerden daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Ülkemizde herhangi birinin dans kavramına yönelik tutumuna etki eden faktörleri araştırırken “O” kişinin değer yargılarını şekillendiren inançları da göz ardı edilmemelidir. Bunu şöyle açıklayabiliriz. Birçok dans/halk (milli) danslar kız ve erkeklerin birlikte aynı anda sergiledikleri fiziksel aktivitelerden oluşmaktadır. Örneğin, el ele tutuşmak gibi. Halk dansları oynarken giyilen kostümlerin muhafazakâr görünüşlü, fiziksel temasın olmadığı oyunların olması ya da en az düzeyde kalması, yalnız kızların veya erkeklerin katılabildiği dansların varlığı ve bazen dini ve milli motiflerde (kahramanlık delikanlılık) içermesi, erkek öğrencilerin genel olarak dans kavramına göre, halk danslarına olumlu bir tutum sergilemesine yol açmış olabilir (Yoncalık 2007).

Wilson ve ark.(2008) İskoçya’da 5–14 yaş gurubu müfredatı içerisindeki sanat derslerinin öğretilmesi hakkında İskoç öğretmenlerinden oluşan örnekleme

yaptıkları çalışmada; ilkokul öğretmenlerinin, sanat derslerinin diğer derslerle karşılaştırıldığında planlama ve hazırlama zamanı açısından daha fazla emek ve zaman gerektirdiğini düşündükleri sonucuna varmıştır. Aynı zamanda sanat derslerindeki değerlendirmenin diğer alanlarla karşılaştırıldığında daha karmaşık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sanat derslerinin öğretmenler açısından karmaşıklığı ve gereksinimleri düşünüldüğünde öğretmenlerin dans için sorumluluk almaları ve onlara uygun eğitim ve gelişim verilmesi çok daha gerekli olmaktadır. Bu şekilde onlar okullar içerisinde dersin öğretimini geliştirebilirler. Bununla birlikte aynı çalışmada (Wilson ve ark 2008), sanat derslerinin öğretmenler üzerindeki özel gereksinimlerine rağmen, sanat derslerinin öğrenciler arasında heyecan ve ilgi atmosferi oluşturduğu, öğrencilerin okul kapasitelerinin artışı için çok önemli olduğu görülmüştür. Öğretmenler; öğrencilerin sanat derslerine çalışmalarının ve katılmalarının gelişmiş özsaygı, gelişmiş beceri, bir takım olarak çalışma fırsatları, gelişmiş vatandaşlık değerleri ve diğer kültürlerin bir anlayışını kazanma gibi faydalar sağlandığına inanmaktadırlar.

Gren ve arkadaşları (1998), anketler ve yapılandırılmış görüşmeler yoluyla öğrencilerin, üniversitede gördükleri derslerin onları sanatları öğretmeye hazırlamadaki verimliliklerine yönelik görüşlerini ve öğrencilerin okullarda sanatı, dansı, dramayı ve müziği öğretmede öğretmenleri tarafından kendilerine verilen eğitime ve desteğe yönelik algılarını araştırdıkları çalışmalarında elde ettikleri bulgular şu anda öğretmenler tarafından öğrencilere sunulan deneyimlerin kalitesi hakkında endişeleri artırmıştır. Bulgular öğrenebilen öğrencilerin sayısının oldukça düşük olduğunu, öğretmen uzmanlığının eksik olduğunu, öğretmenler için hizmet içi eğitimin yanı sıra okul temelli ilk öğretmen eğitimi hakkında da sorunlar ortaya çıkartır.

Rose ve ark.(2002), dansın ortaokul öğretim programlarının bütünleyici bir bileşini olduğunu fakat buna rağmen dansın psikososyal yararları konusunda çok az şey bilindiğini vurgulamaktadırlar. Ortaokul ikinci kademedeki seçmeli dans dersinin psikososyal ve fizyolojik yararları konusunda yaptıkları kapsamlı çalışmaların bir parçası olarak beden eğitiminin yanı sıra dansı da seçen 11-12 yaş kız öğrencilerin, seçmeyenlere göre atletik yeterlilik, fiziksel görünüş, romantik çekim ve kendine verdiği değer algı puanlarının daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Beden eğitimi

öğretmen adayı üniversite öğrencileri (n=124) üzerinde gerçekleştirilen ve onların yaratıcı dansa yönelik tutumlarının belirlenmesinin amaçlandığı deneysel bir çalışmada aday öğretmenlerin bu konuda bilgi eksikliği içinde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır ve deney süreci boyunca uygulanan atölye çalışmaları ile bu eksiklik giderilince aday öğretmenlerin dansa ve onu Beden Eğitimi öğretim programına adapte etmeye yönelik istek ve tutumlarının olumlu yönde geliştiği sonucuna varılmıştır. (MacDonald, Stodel ve Farres, 2001).

Dansa yönelik 1990'ların ortalarından itibaren günümüze kadar pek çok çalışma yapılmıştır. Özellikle dansa girişteki eşitliğe ve dansın ne olduğu ve kimlerin dans edebileceği hakkındaki baskın geleneksel düşüncelere yönelik yayınlar da vardır. Diğer yayınlar ve kitapçıklar, esasında bütünleştirilmiş dansın nasıl öğretileceği üzerine yoğunlaşır (Cheesman 2011). Buna karşın ülkemizde dansa yönelik çalışmaların yetersizliği dikkati çekmektedir. Bu çalışmada Türkiye'nin değişik illerinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan Beden Eğitimi öğretmenlerinin dans hakkındaki görüşlerine ulaşılması amaçlanmıştır. Elde edilecek sonuçların ilk ve ortaöğretim kurumları Beden Eğitimi dersi müfredatının hazırlanması aşamasında fayda sağlayacağı ve yapılması muhtemel çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde; araştırma modeli, evren ve örneklem, ölçme araçları ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel tekniklere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, var olan durumu sorgulayan betimsel bir araştırmadır. Türkiye'nin değişik illerinde T. C. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilk ve ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi öğretmeni olarak görev yapan kadın ve erkek öğretmenlerin halk dansları hakkındaki görüşlerini tespit etmek amacıyla, ilişkisel tarama modeli biçiminde gerçekleştirilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın örneklemini, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Mersin Silifke (Kapızlı) da ve Rize Çayeli'nde 2011 yılında düzenlenen Beden Eğitimi Öğretmenleri Mesleki Gelişim (II. Kademe) seminerlerine katılan 130 erkek ve 37 bayan beden eğitimi öğretmeni, evrenini ise Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Beden Eğitimi öğretmenlerinin halk dansları hakkındaki görüşleri Yoncalık (2007) tarafından geliştirilen ve geçerlilik güvenirlik çalışmaları yapılan ölçeğin tekrar yapılandırılan formu ile toplanmıştır.

3.3.1. Halk Danslarına Yönelik Tutum Ölçeği

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin halk danslarına yönelik tutumlarını belirleyebilmek için amaçlar doğrultusunda Yoncalık'ın (2007) geliştirdiği Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Fakat bu ölçeğin birkaç maddesinde küçük değişiklikler yapılmış ve dört yeni madde daha eklenmiştir. Ölçeğe alınmak üzere eklenen bu yeni maddeler, konuyla ilgili yerli ve yabancı literatür taramasından elde edilen bilgiler doğrultusunda oluşturulmuştur. Bu işlem yapılırken beden eğitimi dersinin ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki genel ve özel amaçları da göz önünde tutulmuştur.

Elde edilen veriler, faktör analizi öncesi SPSS 11.0 paket programına şu şekilde aktarılmıştır: “Tamamen Katılıyorum” 5, “Katılıyorum” 4, “Kararsızım” 3, “Katılmıyorum” 2, “Hiç Katılmıyorum” 1. Daha sonra olumsuz maddelerin puanları 5'ler 1, 4'ler 2, 2'ler 4, 1'ler 5 olarak “Recode” edilmiştir.

Bu araştırmada da geliştirilen ölçekte değişkenler arasındaki ilişkiyi açıklamak ve oluşan faktörleri belirlemek amaçlandığından açımlayıcı faktör analizine başvurulmuştur; ancak faktör analizine geçmeden önce, yapılacak faktör

analizinin daha sağlıklı sonuçlar vermesi açısından ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach Alfa) katsayısını hesaplama yoluna gidilmiştir. Bu aşamada madde toplam korelasyonu .30'dan aşağı olan ve eksi değerde olan bir madde olmadığı tespit edilmiştir.

On iki maddeye yapılan faktör analizi sonucu, 3 faktörlü bir yapı oluşmuştur. Elde edilen bu yapının ortak faktör varyansı % 57.212 seviyesinde belirlenmiştir. Fakat çıkan sonuca göre faktörlerin birinde tek bir madde olduğu görülmüştür. Kavramsal anlamlılığı sağlamak için elde edilen faktörleri daha iyi yorumlamak maksadıyla eksen döndürme işlemine başvurulmuş ve dik döndürme (orthogonal) (Varimax) uygulanmıştır.

İki faktöre göre döndürme işlemi sonucunda; birinci faktör 7 maddeden, ikinci faktör 5 maddeden oluşmuştur. Birinci faktördeki maddeler incelendiğinde, bu faktördeki maddeleri “Bilişsel” boyut olarak adlandırmak uygun görülmüştür. İkinci faktördeki maddelerin içerikleri bakımından bu faktördeki maddeler “Duyuşsal” adı altında boyutlandırılmıştır.

On iki maddeden ve 2 faktörden oluşan ölçeğin tamamının Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .81'dir. “Bilişsel” olarak adlandırılan faktördeki 7 maddenin iç tutarlılık katsayısı .81, “Duyuşsal” olarak adlandırılan faktördeki 5 maddenin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .82'dir. Ölçek üç bölümden oluşmuştur. Bunlar; demokratik bilgilerin olduğu ilk kısım, tutum ölçeğinin maddelerini oluşturan ikinci bölüm ve öğretmenlerin belirtmek isteyebileceği hususları yazabilecekleri üçüncü bölümdür.

Ölçeğin cevaplanması 1-2 dakika sürmüştür.

Tablo 1. Ölçeğin Faktörlerinin Açıkladığı Varyans oranları (3 faktör bakımından)

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	4,437	36,972	36,972	4,437	36,972	36,972	3,210	26,750	26,750
2	1,315	10,960	47,932	1,315	10,960	47,932	2,522	21,019	47,769
3	1,114	9,280	57,212	1,114	9,280	57,212	1,133	9,442	57,212
4	,951	7,926	65,138						
5	,727	6,055	71,193						
6	,669	5,576	76,769						
7	,607	5,054	81,823						
8	,552	4,598	86,421						
9	,479	3,994	90,415						
10	,452	3,763	94,178						
11	,414	3,449	97,627						
12	,285	2,373	100,000						

Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda ağırlıklı olarak üç faktörlü bir yapı bulunmuştur, oluşan bu üç faktörlü yapıda maddelerin dağılımları Tablo 2'deki gibidir.

Tablo 2. Tanımlayıcı faktör analizi

Rotated Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
m7	,781	-,023	-,043
m12	,779	,087	,069
m9	,759	,164	,059
m2	,655	,406	,174
m8	,588	,418	-,241
m6	,481	,369	-,398
m3	,063	,749	-,131
m5	,237	,726	,050
m1	,437	,570	,024
m4	,379	,554	-,041
m10	-,042	,535	,080
m11	,113	,081	,921

Tablo 2'ye bakıldığında birinci faktörde 6, ikinci faktörde 5 ve üçüncü faktörde ise 1 maddenin olduğu görülmektedir. Bundan dolayı tanımlayıcı faktör analizi 2 faktörlü olarak yapılmıştır. Tanımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre faktör yüklerinin dağılımı Tablo 4'te verilmiştir. Buna göre birinci faktör "1,3,4,5,6,8,10" numaralı maddelerden, ikinci faktör ise "2,7,9,11,12" numaralı maddelerden oluşmuştur.

Tablo 3. Ölçeğin Faktörlerinin Açıkladığı Varyans oranları (iki faktör bakımından)

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	4,437	36,972	36,972	4,437	36,972	36,972	2,975	24,788	24,788
2	1,315	10,960	47,932	1,315	10,960	47,932	2,777	23,143	47,932
3	1,114	9,280	57,212						
4	,951	7,926	65,138						
5	,727	6,055	71,193						
6	,669	5,576	76,769						
7	,607	5,054	81,823						
8	,552	4,598	86,421						
9	,479	3,994	90,415						
10	,452	3,763	94,178						
11	,414	3,449	97,627						
12	,285	2,373	100,000						

Tablo 4. 2 Faktöre göre düzenlenmiş tanımlayıcı faktör analizi

Rotated Component Matrix(a)

	Component	
	1	2
m3	,760	-,048
m5	,726	,157
m1	,611	,366
m4	,600	,299
m8	,545	,484
m6	,515	,357
m10	,492	-,088
m12	,188	,764
m7	,107	,758
m9	,262	,733
m2	,454	,625
m11	-,103	,266

Birinci Faktör (Bilişsel Boyut)

Maddeler	
M1	Halk dansları, fiziksel gelişim için yararlıdır.
M3	Ritmik hareket yeteneği, sportif başarı için önemlidir.
M4	Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.
M5	Halk dansları sportif bir aktivite değildir.
M6	Halk dansları, sosyal gelişim için yararlıdır.
M8	Halk dansları sporun ritimle bulunduğu keyifli bir etkinliktir
M10	Halk dansları, bir fitness aktivitesidir.

İkinci Faktör (Duyuşsal Boyut)

Maddeler	
M2	Halk danslarının her türüsü sıkıcıdır.
M7	Halk dansları gösterilerini seyretmekten hoşlanmam.
M9	Halk dansları kursu almak istemem.
M11	Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmeninin işidir.
M12	Halk dansları eğlenceli bir şey değildir.

Ölçekte seçilmiş olan madde sayısı 12'dir. Bu nedenle, beş dereceli ölçekten alınabilecek en yüksek puan 60 puan, en düşük puan ise 12'dir. Bu haliyle ölçekten alınan toplam puan, madde sayısına (12) bölünerek, bireylerin elde ettikleri ortalama madde puanlarına göre halk danslarına ilişkin tutumları hakkında bir yargıya varılabilir.

3.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmanın bağımsız değişkenlerini; yaş, cinsiyet, kıdem lisans mezuniyet alını oluşturmaktadır. Bağımlı değişkenler ise beden eğitimi öğretmenlerinin halk danslarına yönelik tutumlarıdır. Verilerin istatistiksel analizi bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerindeki etkilerini ortaya koyacak bir desen içinde ele alınmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin sonuçların analizi için Kolmogorov-Smirnov Testi yapılmıştır. Analiz sonuçları verilerin normal dağılım sergilemediğini göstermiştir (Tablo 5). Bu

nedenle verilerin analizi için nun parametrik testler uygulanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde, Frekans, Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Mann-Whitney U, Kruskal Wallis H-testlerinden yararlanılmıştır.

Tablo 5. One-Sample Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

Maddeler	Kolmogorov-Smirnov Z	p
M1	3,66	,000
M2	3,49	,000
M3	4,51	,000
M4	3,18	,000
M5	3,13	,000
M6	5,06	,000
M7	4,28	,000
M8	3,36	,000
M9	4,26	,000
M10	2,33	,000
M11	3,36	,000
M12	4,55	,000

$p > .05$

4. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgular alt problemlerin sırasına göre sunulmuş ve yorumlanmıştır.

4.1. Kişisel Bilgi Analizleri

Beden eğitimi öğretmenlerinin halk danslarına yönelik tutumlarının incelendiği bu çalışmaya toplam 167 öğretmen katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş, cinsiyet, mesleki kıdem ve lisans mezuniyet uzmanlık alanları sorgulanmıştır.

4.1.1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaş Dağılımları

Bu çalışmaya toplam 167 öğretmen katılmıştır. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin yaş dağılımları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaş Dağılımları.

Yaş	%	Frekans
25	1.2	2
26	1.8	3
27	1.2	2
28	6.0	10
29	6.6	11
30	11.4	19
31	11.4	19
32	15.6	26
33	10.8	18
34	7.2	12
35	7.2	12
36	6.0	10
37	4.2	7
38	4.2	7
39	2.4	4
40	.6	1
42	.6	1
43	.6	1
44	.6	1
Toplam	99.4	166
Yaşını belirtmeyen	.6	1
Genel Toplam	100	167

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin yaş dağılımlarına bakıldığında, en küçük yaşı 25 ve en yüksek yaşı 44 olduğu görülmektedir. Yaş dağılımları çok çeşitlilik gösterdiğinden dolayı gruplandırılmıştır. Gruplandırılmış yaş dağılımları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Gruplandırılmış Yaş Dağılımları.

Yaş dağılımları	%	Frekans
25-30	28.1	47
31-35	52.1	87
36 ve üzeri	19.2	32
Yaş belirtmeyen	.6	1
Toplam	100.0	167

Tablo 7’ye bakıldığında araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinden 25-30 yaş aralığında olanların sayısı 47, 31-35 yaş aralığında olanların sayısının 87, 36 ve üzerinde yaşı olan öğretmen sayısının ise 32 ve yaşını belirtmeyen öğretmen sayısının da 1 olduğu görülmektedir.

4.1.2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyet Dağılımları

Araştırmaya 130 erkek, 37 kadın öğretmen katılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet dağılımları Tablo 8’ de verilmiştir.

Tablo 8. Cinsiyet dağılımları

Cinsiyet	%	Frekans
Erkek	77.8	130
Kadın	22.2	37
Toplam	100	167

Tablo 8’deki beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet dağılımlarına bakıldığında, araştırmaya katılanların %77,8’inin erkek %22,2’sinin kadın olduğu görülmektedir.

4.1.3. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Dağılımları

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem dağılımları tablo 9’ da verilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine bakıldığında 3 (%12.6) ve 9 (%12.6) yıldır meslekte olanların yüzdesinin en yüksek oranda olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanlar içerisinde 16 yıldır çalışanlar ise % 1.2 ile en düşük oranı oluşturmuştur.

Tablo 9. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem dağılımları.

Mesleki kıdem	%	frekans
3 yıl	2.4	4
4 yıl	12.6	21
5 yıl	10.8	18
6 yıl	7.8	13
7 yıl	9.0	15
8 yıl	13.8	23
9 yıl	12.6	21
10 yıl	9	15
11 yıl	4.8	8
12 yıl	9.6	16
13 yıl	3.0	5
14 yıl	3.0	5
16 yıl	1.2	2
Toplam	99.4	166
Belirtmeyen	.6	1
Genel Toplam	100	167

Tablo 9’a bakıldığında beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdemlerinin çok çeşitli olduğu görülmektedir. İstatistiksel analizler için öğretmenlerin mesleki kıdemleri 1-5 yıl, 6- 9 yıl, 10 yıl ve üzerinde yıl çalışanlar olmak üzere gruplandırılmıştır. Öğretmenlerin gruplandırılmış mesleki kıdem dağılımları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Beden eğitimi öğretmenlerinin gruplandırılmış mesleki kıdem dağılımları.

Mesleki kıdem	%	frekans
1-5 yıl	25.7	43
6- 9 yıl	43.1	72
10 yıl ve üzeri	30.5	51
Kıdem belirtmeyen	.6	1
Toplam	100	167

4.1.4. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Lisans Mezuniyet Uzmanlık Alanları Dağılımı

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlerin lisans mezuniyet uzmanlık alanları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Öğretmenlerin lisans mezuniyet uzmanlık alanları dağılımı.

Uzmanlık Alanları	%	Frekans
Voleybol	12.0	20
Hentbol	5.4	9
Taekvondo	1.8	3
Atletizm	8.4	14
Kayak	.6	1
Futbol	22.8	38
Güreş	2.4	4
Basketbol	6.6	11
Halkoyunları	2.4	4
Masa tenisi	1.2	2
Tenis	3.6	6
Yüzme	3.0	5
Judo	.6	1
Artistik cimnastik	2.4	4
Badminton	3.6	6
Boks	.6	1
Uzmanlık alanı belirtmeyenler	24.6	41
Toplam	100.0	167

Tablo 11'e bakıldığında araştırmaya katılan beben eğitimi ve spor öğretmenlerinin % 22.8'inin lisans mezuniyet alanlarının futbol olduğu ve bunu %12 ile voleybolun takip ettiği görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans mezuniyet alanları içerisinde Judo (% 0.6), Artistik jimnastik(% 0.6), Badminton (% 0.6), ve Boks (% 0.6) en az yüzdeye sahip spor dalları olarak görülmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin lisans mezuniyet uzmanlık alanları gruplandırılarak istatistiksel analizler yapılmıştır. Spor dallarının bu gruplandırılması şu şekilde oluşturulmuştur:

Takım sporları: Voleybol, hentbol, futbol, basketbol

Bireysel sporlar: Atletizm, yüzme, kayak, artistik jimnastik

Dövüş sporları: Boks, güreş, taekvondo, judo

File sporları: Badminton, tenis, masa tenisi

Halk oyunları: Halk oyunları

Uzmanlık alanı olmayanlar

Araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans mezuniyet uzmanlık alanlarının gruplandırılmış dağılımları Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin lisans mezuniyet uzmanlık alanlarının gruplandırılmış dağılımları.

Brans	%	frekans
Takım sporları	21.6	36
Bireysel sporlar	17.4	29
Dövüş sporları	26.9	45
File sporları	6.0	10
Halk oyunları	3.6	6
Uzmanlık alanı belirtmeyeler	24.6	41

4.2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Araştırmaya katılan bütün beden eğitimi öğretmenlerinin 12 maddenin her birine vermiş oldukları cevaplara yapılan analiz sonuçlarından elde edilen puan ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 29’da verilmiştir.

Ölçekteki maddelerden bazıları olumsuz ifade içermektedir. Bu olumsuz maddelerin X ortalama değerleri düşük ise, bu o maddeye göre aksi yönde bir düşüncede olmayı ifade etmektedir.

Tablo 13. Ölçek maddelerinin puan ortalamaları ve standart sapmaları.

maddeler	N	X	S
Halk dansları fiziksel gelişim için yararlıdır.	167	4.27	.74
Halk danslarının her türlü sıkıcıdır.	166	1.70	.87
Ritmik hareket yeteneği. sportif başarı için önemlidir.	167	4.49	.66
Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.	167	3.97	.98
Halk dansları sportif bir aktivite değildir.	167	2.08	1.20
Halk dansları sosyal gelişim için yararlıdır.	166	4.62	.56
Halk dansları gösterilerini seyretmekten hoşlanmam.	167	1.61	.91
Halk dansları sporun ritimle bulunduğu keyifli bir etkinliktir.	166	4.28	.83
Halk dansları kursu almak istemem.	167	1.76	1.13
Halk dansları bir fitness aktivitesidir.	167	2.84	1.25
Okullarda halk dansları öğretimi beden eğitimi öğretmenin işidir.	167	1.91	.98
Halk dansları eğlenceli bir şey değildir.	167	1.54	.88

Tablo 13’de bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri cevaplar içinde en yüksek puan ortalamasının “*Halk dansları, sosyal gelişim için yararlıdır.*” maddesinde ($X=4.62$) olduğu görülmektedir. Bu maddeyi “*Ritmik hareket yeteneği, sportif başarı için önemlidir.*” ($X=4.45$) takip etmektedir. Öğretmenler halk danslarının ilk olarak sosyal gelişimleri ve ikinci olarak da ritmik hareket yeteneğinin, sportif başarı için önemli olduğu görüşündedirler denilebilir. En düşük puan ortalamasının ise “*Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmenin işidir.*” maddesinde olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanlar, halk dansları öğretiminin beden eğitimi öğretmenleri tarafından yürütülmesi gereken bir konu olarak düşünmemektedirler. Öğretmenler “*Halk dansları, bir fitness*

aktivitesidir.” konusunda kararsız ($X=2.84$) kalmışlardır. Genel olarak beden eğitimi öğretmenleri halk danslarına yönelik olumlu tutum sergilemektedirler.

4.3. Cinsiyete Göre Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre halk danslarına yönelik tutumları arasında farklılık olup olmadığına birinci ve ikinci faktörler bakımından bakılmıştır.

4.3.1. Cinsiyete Göre Birinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin birinci faktör açısından halk danslarına yönelik tutumlarını belirlemek için Mann Whitney U-testi yapılmıştır. Mann Whitney U-testi analiz sonuçları Tablo 14’ de verilmiştir.

Tablo 14. Birinci faktördeki her bir maddeye cinsiyete göre Mann Whitney U-testi sonuçları.

Birinci Faktör	Cinsiyet	N	Sıra ortalaması	U	P
Halk dansları fiziksel gelişim için yararlıdır.	Bayan	37	92.16	2103.000	.190
	Erkek	130	81.68		
Ritmik hareket yeteneği. sportif başarı için önemlidir.	Bayan	37	87.68	2269.000	.548
	Erkek	130	82.95		
Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.	Bayan	37	99.82	1819.500	.017*
	Erkek	130	79.50		
Halk dansları sportif bir aktivite değildir.	Bayan	37	75.70	2098.000	.212
	Erkek	130	86.36		
Halk dansları sosyal gelişim için yararlıdır.	Bayan	37	84.19	2361.000	.905
	Erkek	130	83.30		
Halk dansları sporun ritimle bulunduğu keyifli bir etkinliktir	Bayan	37	86.94	2216.000	.592
	Erkek	130	82.55		
Halk dansları bir fitness aktivitesidir.	Bayan	37	91.24	2137.000	.289
	Erkek	130	81.94		

* $p<.05$

Tablo 14’de bakıldığında “Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.” maddesinde erkek ve bayan öğretmenler arasında farklılık olduğu görülmektedir. Bayan öğretmenler okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olması gerektiğini, erkek öğretmenlere göre daha kararlı bir şekilde düşünmektedirler. Birinci faktördeki diğer maddelere bakıldığında ise kadın ve erkek öğretmenler arasında anlamlı farklılık görülmemesine rağmen bayan öğretmenlerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumda bayan öğretmenler birinci faktör açısından halk danslarına yönelik daha olumlu tutum sergilemektedir denilebilir. Bayan öğretmenlerin sıra ortalamalarına bakıldığında en yüksek sıra ortalaması olan maddenin “Halk dansları fiziksel gelişim için yararlıdır.” olduğu ve en düşük sıra ortalamasının ise “Halk dansları sportif bir aktivite değildir.” maddesinde olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin en yüksek puan ortalamalarının “Halk dansları sportif bir aktivite değildir.” maddesinde olduğu ve en düşük puan ortalamalarının ise “Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.” maddesinde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 15. Birinci Faktörde cinsiyete göre Mann Whitney U-testi sonuçları.

Cinsiyet	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Bayan	37	94.00	3478.00	2035.000	.151
Erkek	130	81.15	10550.00		

*P<.05

Beden eğitimi öğretmenlerinin halk danslarına yönelik tutum ölçeğinin birinci faktörünü oluşturan maddelere vermiş oldukları cevaplara yapılan Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 15’de verilmiştir. Tablo 15’e bakıldığında birinci faktöre göre erkek ve bayan öğretmenlerin halk danslarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p < .05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında, bayanların erkeklere oranla daha olumlu tutum sergiledikleri söylenebilir.

4.3.2. Cinsiyete Göre İkinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ikinci faktör açısından halk danslarına yönelik tutumlarının Mann Whitney U-testi' ne göre analizleri Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16. İkinci faktördeki her bir maddeye cinsiyete göre Mann Whitney U-testi sonuçları.

Faktör II	Cinsiyet	N	Sıra ortalaması	U	P
Halk danslarının her türlü sıkıcıdır.	Bayan	37	83.26	2377.500	.969
	Erkek	129	83.57		
Halk dansları gösterilerini seyretmekten hoşlanmam.	Bayan	37	78.01	2183.500	.332
	Erkek	130	85.70		
Halk dansları kursu almak istemem.	Bayan	37	77.20	2153.500	.276
	Erkek	130	85.93		
Okullarda halk dansları öğretimi beden eğitimi öğretmenin işidir.	Bayan	37	103.19	1695.000	.003*
	Erkek	130	78.54		
Halk dansları eğlenceli bir şey değildir.	Bayan	37	83.31	2379.500	.909
	Erkek	130	84.20		

*P<.05

İkinci faktöre göre öğretmenlerin dansa yönelik tutumlarına bakıldığında “Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmenin işidir” maddesinde erkek ve bayan öğretmenler arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bayan öğretmenlerin bu maddedeki sıra ortalama puanlarına bakıldığında erkek öğretmenlere göre daha olumlu yönde tutum sergiledikleri görülmektedir. Bu duruma göre bayan öğretmenlerin halk dansları öğretiminin beden eğitimi öğretmenlerinin yapması gerektiği konusunda daha kararlıdır. Öğretmenlerin “Halk danslarının her türlü sıkıcıdır.” maddesine verdikleri puanların sıra ortalamalarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bayan öğretmenlerin sıra ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalaması olan maddenin “Okullarda halk dansları öğretimi beden eğitimi öğretmenin işidir.” olduğu ve en düşük sıra ortalamasının ise “Halk dansları kursu almak istemem.” olarak gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Erkek öğretmenlerin en yüksek puan ortalamasının “Halk dansları kursu almak istemem.” maddesinde olduğu ve erkek öğretmenlerin en düşük puan ortalamasının ise “Okullarda halk

dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmeninin işidir” maddesinde olduğu görülmektedir.

Tablo 17. İkinci faktörde cinsiyete göre Mann Whitney U-testi sonuçları.

Cinsiyet	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
Bayan	37	83.39	3085.50	2382.500	.930
Erkek	130	84.17	10942.50		

*P<.05

Beden eğitimi öğretmenlerinin halk danslarına yönelik tutum ölçeğinin ikinci faktörünü oluşturan maddelere vermiş oldukları cevaplara yapılan Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 17’de verilmiştir. Tablo 17’ye bakıldığında ikinci faktöre göre erkek ve bayan öğretmenlerin halk danslarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p<.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında, her iki grubun yaklaşık puan aldıkları anlaşılmaktadır. Buna göre ikinci faktör açısından erkek ve bayan öğretmenlerinin halk danslarına yönelik tutumları daha benzerdir diyebiliriz.

4.4. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre halk danslarına yönelik tutumları Kruskal Wallis H- testi ile analiz edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarının birinci ve ikinci faktör açısından halk danslarına yönelik tutumlarına etkisinin olup olmadığına bakılmıştır.

4.4.1. Yaşlarına Göre Birinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Beden eğitimi öğretmenlerinin ikinci faktörü oluşturan maddelere vermiş oldukları cevapların yaşlarına göre farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır. Bunun için Kruskal Wallis H- testi yapılmıştır ve analiz sonuçları Tablo 18 ve 19’da verilmiştir.

Tablo 18. Birinci faktördeki her bir maddeye yaşa göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

Birinci Faktör	Yaş	N	Sıra ortalaması	sd	X ²	P
Halk dansları fiziksel gelişim için yararlıdır.	25-30	47	74.50	2	4.036	.133
	31-35	87	89.53			
	36 ve üzeri	32	80.31			
Ritmik hareket yeteneği. sportif başarı için önemlidir.	25-30	47	83.43	2	.386	.825
	31-35	87	82.08			
	36 ve üzeri	32	87.47			
Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.	25-30	47	87.07	2	2.341	.310
	31-35	87	85.60			
	36 ve üzeri	32	72.53			
Halk dansları sportif bir aktivite değildir.	25-30	47	85.15	2	.498	.780
	31-35	87	81.22			
	36 ve üzeri	32	87.27			
Halk dansları sosyal gelişim için yararlıdır.	25-30	47	83.02	2	.834	.659
	31-35	87	84.99			
	36 ve üzeri	31	77.39			
Halk dansları sporun ritimle bulunduğu keyifli bir etkinliktir	25-30	47	78.73	2	.654	.721
	31-35	86	84.38			
	36 ve üzeri	32	85.55			
Halk dansları bir fitness aktivitesidir.	25-30	47	81.81	2	.332	.847
	31-35	87	85.46			
	36 ve üzeri	32	80.66			

*P<.05

Öğretmenlerin yaş grupları açısından birinci faktördeki her bir maddeye yapılan analizler sonucunda herhangi bir anlamlı farklılıkla karşılaşmamıştır. Yaşları 25- 30 yaş aralığında olan öğretmenlerin sıra ortalamalarına bakıldığında en yüksek sıra ortalamasının “Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.” maddesinde olduğu görülmektedir. En düşük sıra ortalaması ise “Halk dansları, fiziksel gelişim için yararlıdır.” maddesinde gerçekleşmiştir. 31- 35 yaşları arasında olan öğretmenlerin en düşük sıra ortalaması “Halk dansları sportif bir aktivite değildir.” maddesine olmuştur. En yüksek puan ortalaması ise “Halk dansları,

fiziksel gelişim için yararlıdır.” maddesindedir. Yaşları 36 ve üzerinde olan beden eğitimi öğretmenlerinin en yüksek sıra ortalaması *“Ritmik hareket yeteneği, sportif başarı için önemlidir.”* maddesinde görülmektedir. En düşük sıra ortalaması ise *“Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.”* maddesindedir. Bu maddeye diğer yaş gruplarındaki katılımcılar daha yüksek puan vermişlerdir.

Tablo 19. Birinci Faktörde yaşa göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

Yaş	N	Sıra ortalaması	Sd	X ²	p
25-30	47	81.03	2	.972	.615
31-35	87	86.84			
36 ve üzeri	32	78.03			

*P<.05

Birinci faktör açısından yapılan analiz sonuçları, araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş gruplarının, halk danslarına yönelik tutumlar arasında anlamlı bir farklılığa yol açmadığını göstermektedir ($X^2 = .972$, $p=.615$). Genel olarak bakıldığında 31-35 yaş aralığında olan öğretmenlerin diğer yaş gruplarına göre daha yüksek sıra ortalamasına sahip oldukları görülmektedir.

4.4.2. Yaşlarına Göre İkinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Beden eğitimi öğretmenlerinin ikinci faktörü oluşturan maddelere vermiş oldukları cevapların yaşlarına göre farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır. Bunun için Kruskal Wallis H-testi yapılmıştır ve analiz sonuçları Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. İkinci faktördeki her bir maddeye yaşa göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

İkinci Faktör	Yaş	N	Sıra ortalaması	Sd	X ²	p
Halk danslarının her türlü sıkıcıdır.	25-30	47	85.47	2	.904	.636
	31-35	86	84.04			
	36 ve üzeri	32	76.58			
Halk dansları gösterilerini seyretmekten hoşlanmam.	25-30	47	92.40	2	2.920	.232
	31-35	86	79.76			
	36 ve üzeri	32	80.58			
Halk dansları kursu almak istemem.	25-30	47	82.37	2	.273	.873
	31-35	87	85.07			
	36 ve üzeri	32	80.88			
Okullarda halk dansları öğretimi beden eğitimi öğretmenin işidir.	25-30	47	89.46	2	3.250	.197
	31-35	87	77.53			
	36 ve üzeri	32	90.97			
Halk dansları eğlenceli bir şey değildir.	25-30	47	89.05	2	1.930	.381
	31-35	87	83.26			
	36 ve üzeri	32	76.00			

*P<.05

Kruskal Wallis H-testi sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların yaş gruplarının, ikinci faktörü oluşturan maddelere vermiş oldukları cevaplarda anlamlı bir farklılığa yol açmadığı görülmektedir. Yaşları 25-30 aralığında olan katılımcıların her bir maddeye verdikleri sıra ortalamalarına göre en yüksek sıra ortalamasına sahip madde “*Halk dansları gösterilerini seyretmekten hoşlanmam.*” ve en düşük sıra ortalamasının olduğu madde ise “*Halk dansları kursu almak istemem.*” olarak gerçekleşmiştir. 31-35 yaş grubunda en yüksek sıra ortalaması “*Halk dansları kursu almak istemem.*” maddesinde görülürken, “*Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmenin işidir.*” maddesinde ise en düşük sıra ortalaması ile karşılaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 36 yaş ve üzerinde olanların verdikleri cevaplara göre en yüksek sıra ortalamasının sahip madde “*Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmenin işidir.*”, en düşük sıra ortalamasına sahip madde ise “*Halk dansları eğlenceli bir şey değildir*” olarak görülmektedir.

Tablo 21. İkinci faktörde yaşa göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

Yaş	N	Sıra ortalaması	S	X ²	p
25-30	47	89.82	2	1.157	.561
31-35	87	80.91			
36 ve üzeri	32	81.25			

*P<.05

Tablo 21'deki analiz sonuçlarına göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş gruplarının, ikinci faktörde tutum puanları arasında anlamlı bir farklılığa yol açmadığını göstermektedir ($X^2=1.157$, $p=.561$). Genel olarak bakıldığında 25-30 yaş aralığında olan öğretmenlerin diğer yaş gruplarına göre daha yüksek sıra ortalamasına sahip oldukları görülmektedir.

4.5. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Beden eğitimi öğretmenlerinin kıdemlerine göre halk danslarına yönelik tutumları incelenmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin kıdemlerinin halk danslarına yönelik tutumlarına etkisinin olup olmadığına Kruskal Wallis H-testi ile bakılmıştır.

4.5.1. Kıdemlerine Göre Birinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Beden eğitimi öğretmenlerinin birinci faktörü oluşturan maddelerin her birine vermiş oldukları cevaplara, kıdemleri göz önünde bulundurularak bakılmıştır. Bunun için Kruskal Wallis H-testi yapılmıştır ve analiz sonuçları Tablo 22'de verilmiştir.

Tablo 22. Birinci faktördeki her bir maddeye kıdeme göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

Birinci Faktör	kıdem	N	Sıra ortalaması	sd	X ²	p
Halk dansları fiziksel gelişim için yararlıdır.	1-5	43	84.03	2	1.834	.400
	6-9	72	87.68			
	10 ve üzeri	51	77.15			
Ritmik hareket yeteneği. sportif başarı için önemlidir.	1-5	43	88.16	2	.741	.690
	6-9	72	82.38			
	10 ve üzeri	51	81.16			
Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.	1-5	43	95.48	2	6.192	.045*
	6-9	72	84.39			
	10 ve üzeri	51	72.15			
Halk dansları sportif bir aktivite değildir.	1-5	43	79.24	2	2.031	.362
	6-9	72	80.73			
	10 ve üzeri	51	91.00			
Halk dansları sosyal gelişim için yararlıdır.	1-5	43	87.86	2	.957	.620
	6-9	72	80.39			
	10 ve üzeri	50	82.58			
Halk dansları sporun ritimle bulunduğu keyifli bir etkinliktir	1-5	43	81.98	2	.075	.963
	6-9	72	82.69			
	10 ve üzeri	50	84.33			
Halk dansları bir fitness aktivitesidir.	1-5	43	85.45	2	1.309	.520
	6-9	72	86.72			
	10 ve üzeri	51	77.30			

*P<.05

Her bir madde için yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin kıdemlerine göre birinci faktör açısından halk danslarına yönelik tutumlarına bakıldığında “Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.” maddesinde anlamlı farklılık görülmektedir. Bu maddedeki en yüksek puan sıra ortalaması çalışma yılları 1-5 yıl arasında olan öğretmenler aittir. Buna göre göreve yeni başlayan öğretmenlerin okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olması konusunda daha kararlıdır denilebilir. Diğer maddelerde kıdem grupları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Çalışma süreleri 1-5 yıl aralığında olan öğretmenlerin sıra ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalamanın “Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.” maddesinde olduğu anlaşılmaktadır. En düşük sıra ortalamasının ise “Halk dansları sportif bir aktivite değildir” maddesinde olduğu görülmektedir. Kıdemleri 6-9 yıl arasında olan öğretmenlerin en yüksek sıra ortalaması “Halk dansları, fiziksel gelişim için yararlıdır.” maddesine olmuştur. En düşük sıra ortalaması ise “Halk dansları sportif bir aktivite değildir.” Maddesinde gerçekleşmiştir. Çalışma yılı 10 yıl ve üzerinde olan beden eğitimi öğretmenlerinin en yüksek sıra ortalaması “Halk dansları sportif bir aktivite değildir.” maddesinde

görülürken, en düşük sıra ortalaması ise “Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.” maddesindedir. Bu maddeye diğer gruptaki katılımcılar daha yüksek puan vermişlerdir.

Tablo 23. Birinci Faktörde kıdeme göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

Kıdem	N	Sıra ortalaması	S	X ²	p
1-5	43	89.49	2	1.550	.461
6-9	72	84.30			
10 ve üzeri	51	77.32			

*P<.05

Kruskal Wallis H-testi analiz sonuçlarına göre birinci faktördeki maddeler açısından araştırmaya katılanların çalışma yıllarına göre halk danslarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($X^2=1.550$, $p=.461$). Genel olarak bakıldığında anlamlı farklılık olmamasına rağmen çalışma süresi 1-5 yıl aralığında olan öğretmenlerin diğer yaş gruplarına göre daha yüksek sıra ortalamasına sahip oldukları görülmektedir.

4.5.2. Kıdemlerine Göre İkinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Beden eğitimi öğretmenlerinin birinci faktörü oluşturan maddelerin her birine vermiş oldukları cevaplara, kıdemleri göz önünde bulundurularak bakılmıştır. Bunun için Kruskal Wallis H-testi yapılmıştır ve analiz sonuçları Tablo 24’de verilmiştir.

Tablo 24. İkinci faktördeki her bir maddeye kıdeme göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

Faktör 2	Kıdem	N	Sıra ortalaması	S	X ²	p
Halk danslarının her türlü sıkıcıdır.	1-5	43	81.92	2	.440	.802
	6-9	71	81.27			
	10 ve üzeri	51	86.32			
Halk dansları gösterilerini seyretmekten hoşlanmam.	1-5	43	89.34	2	1.120	.571
	6-9	72	81.01			
	10 ve üzeri	51	82.09			
Halk dansları kursu almak istemem.	1-5	43	86.97	2	3.192	.203
	6-9	72	76.84			
	10 ve üzeri	51	89.98			
Okullarda halk dansları öğretimi beden eğitimi öğretmenin işidir.	1-5	43	83.43	2	1.291	.524
	6-9	72	79.66			
	10 ve üzeri	51	88.98			
Halk dansları eğlenceli bir şey değildir.	1-5	43	83.86	2	.009	.996
	6-9	72	83.58			
	10 ve üzeri	51	83.08			

*P<.05

Tablo 24'e bakıldığında, katılımcıların kıdemlerinin ikinci faktörde bulunan her bir maddeye vermiş oldukları cevaplarda anlamlı bir farklılığa yol açmamıştır. Buna rağmen sıra ortalamalarına bakıldığında gruplar arasında puan farkları görülmektedir. Kıdemleri 1-5 yıl aralığında olan katılımcıların en yüksek sıra ortalamasına sahip oldukları madde "*Halk dansları gösterilerini seyretmekten hoşlanmam.*" ve en düşük sıra ortalamasına sahip oldukları madde ise "*Halk danslarının her türlü sıkıcıdır.*" şeklindedir. Çalışma süresi 9-6 yıl aralığında olan öğretmenlerin görüşlerine göre "*Halk dansları eğlenceli bir şey değildir.*" maddesinde en yüksek sıra ortalaması görülürken, "*Halk dansları kursu almak istemem.*" maddesinde en düşük sıra ortalaması ile karşılaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden kıdemleri 10 yıl ve üzerinde olanların verdikleri cevaplara göre en yüksek sıra ortalaması "*Halk dansları kursu almak istemem.*" maddesinde görülmektedir. En düşük sıra ortalamaları ise "*Halk dansları gösterilerini seyretmekten hoşlanmam.*" maddesinde gerçekleşmiştir. Bu maddedeki en yüksek sıra ortalaması çalışma yılı 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin cevaplarından elde edilmiştir ve halk oyunları gösterilerini seyretmek konusunda daha uzun süredir

meslekte olan beden eğitimi öğretmenlerine göre daha olumlu bir tavır içerisindedirler denilebilir.

Tablo 25. İkinci Faktörde kıdeme göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

Kıdem	N	Sıra ortalaması	S	X ²	p
1-5	43	84.24	2	.643	.725
6-9	72	80.38			
10 ve üzeri	51	87.28			

*P<.05

Kruskal Wallis H-testi analiz sonuçlarına göre ikinci faktördeki maddeler açısından araştırmaya katılanların çalışma yıllarına göre halk danslarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($X^2=.643$, $p=.725$). Genel olarak bakıldığında anlamlı farklılık olmamasına rağmen çalışma süresi 10 yıl ve üzerine olan öğretmenlerin diğer yaş gruplarına göre daha yüksek sıra ortalamasına sahip oldukları görülmektedir.

4.6. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Lisans Mezuniyet Uzmanlık Alanlarına Göre Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Beden eğitimi öğretmenlerinin lisans mezuniyet uzmanlık alanlarına göre halk danslarına yönelik tutumları Kruskal Wallis H- testi ile analiz edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin uzmanlık alanlarının halk danslarına yönelik tutumlarına etkisinin olup olmadığına bakılmıştır.

4.6.1. Lisans Mezuniyet Uzmanlık Alanlarına Göre Birinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Beden eğitimi öğretmenlerinin birinci faktörü oluşturan maddeler bakımından lisans mezuniyet uzmanlık alanlarına göre halk danslarına yönelik tutumları arasında farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Bunun için Kruskal Wallis H-testi yapılmıştır ve analiz sonuçları Tablo 26 ve Tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 26. Birinci faktördeki her bir maddeye lisans mezuniyet alanına göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

Birinci Faktör	Alan	N	Sıra ortalaması	sd	X ²	p
Halk dansları fiziksel gelişim için yararlıdır.	Takım sporları	36	88.43	5	6.035	.303
	Dövüş sporları	45	75.52			
	Bireysel sporlar	29	77.62			
	file sporları	10	95.75			
	Halk oyunları	6	69.92			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	93.12			
Ritmik hareket yeteneği. sportif başarı için önemlidir.	Takım sporları	36	81.49	5	1.836	.871
	Dövüş sporları	45	86.60			
	Bireysel sporlar	29	83.14			
	file sporları	10	95.95			
	Halk oyunları	6	93.33			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	79.68			
Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.	Takım sporları	36	95.83	5	16.058	.007*
	Dövüş sporları	45	66.94			
	Bireysel sporlar	29	78.60			
	file sporları	10	103.10			
	Halk oyunları	6	54.50			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	95.80			
Halk dansları sportif bir aktivite değildir.	Takım sporları	36	72.04	5	6.429	.267
	Dövüş sporları	45	93.72			
	Bireysel sporlar	29	92.26			
	file sporları	10	70.65			
	Halk oyunları	6	84.17			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	81.22			
Halk dansları. sosyal gelişim için yararlıdır.	Takım sporları	36	83.39	5	3.168	.674
	Dövüş sporları	44	76.25			
	Bireysel sporlar	29	87.55			
	file sporları	10	88.40			
	Halk oyunları	6	72.00			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	89.00			
Halk dansları sporun ritimle bulunduğu keyifli bir etkinliktir	Takım sporları	35	87.87	5	5.449	.364
	Dövüş sporları	45	73.99			
	Bireysel sporlar	29	88.26			
	file sporları	10	101.40			
	Halk oyunları	6	66.83			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	84.91			
Halk dansları bir fitness aktivitesidir.	Takım sporları	36	95.56	5	4.816	.439
	Dövüş sporları	45	73.76			
	Bireysel sporlar	29	85.55			
	file sporları	10	74.80			
	Halk oyunları	6	88.83			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	85.54			

*P<.05

Öğretmenlerin uzmanlık alanlarına göre birinci faktörde yer alan her bir madde için yapılan analizler sonucunda “Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi

olmalıdır.” maddesinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu maddedeki sıra ortalamalarına bakıldığında en yüksek sıra ortalaması uzmanlık alanı file sporları olan öğretmenlere aittir. En düşük sıra ortalaması ise uzmanlık alanı halk oyunları olan öğretmenlerde gerçekleşmiştir. Uzmanlık alanı olmayan ve takım sporu yapan öğretmenlerinde bu madde açısından uzmanlık alanı halk oyunu olanlara göre daha olumlu bir duruş sergiledikleri söylenebilir. Buna göre file ve takım sporları yapanlar ile uzmanlık alanı olmayan öğretmenler okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmasını daha gerekli bulmuşlardır. Diğer maddelerde uzmanlık alan grupları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Lisans mezuniyet uzmanlık alanı takım sporları olan öğretmenlerin sıra ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalamanın *“Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.”*, en düşük sıra ortalamasının ise *“Halk dansları sportif bir aktivite değildir”* maddesinde olduğu görülmektedir. Dövüş sporları yapan öğretmenlerin en yüksek sıra ortalamaları *“Halk dansları sportif bir aktivite değildir.”* maddesine olmuştur. En düşük ortalamaları ise *“Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.”* maddesinde ortaya çıkmıştır. Uzmanlık alanı bireysel sporlar olan beden eğitimi öğretmenlerinin en yüksek sıra ortalaması *“Halk dansları sportif bir aktivite değildir.”* maddesinde görülmektedir. En düşük sıra ortalaması ise *“Halk dansları, fiziksel gelişim için yararlıdır.”* maddesindedir. Uzmanlık alanı file sporları olan öğretmenlerin sıra ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalamanın *“Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.”* ve en düşük sıra ortalamasının ise *“Halk dansları sportif bir aktivite değildir”* maddesinde olduğu anlaşılmaktadır. Uzmanlık alanı halk oyunları olan öğretmenlerin cevaplarına bakıldığında en yüksek sıra ortalamasının *“Ritmik hareket yeteneği, sportif başarı için önemlidir.”* maddesinde olduğu görülmektedir. Bu maddedeki en yüksek sıra ortalamasına uzmanlık alanı halk oyunları ve file sporları olan öğretmenler sahiptirler ve diğer alanlardaki öğretmenlere göre, ritmik hareket yeteneğinin, sportif başarı için önemi konusunda daha olumlu düşünce içerisindedirler. Uzmanlık alanı olmayan beden eğitimi öğretmenlerinin verdikleri cevaplara göre en yüksek sıra ortalaması *“Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.”*, en düşük sıra ortalamasının ise *“Ritmik hareket yeteneği, sportif başarı için önemlidir.”* maddesinde olduğu görülmektedir.

Tablo 27. Birinci faktörde lisans mezuniyet alanına göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

Uzmanlık alanı	N	Sıra ortalaması	S	X ²	p
Takım sporları	36	92.68	5	7.374	.194
Dövüş sporları	45	69.70			
Bireysel sporlar	29	87.10			
File sporları	10	94.80			
Halk oyunları	6	65.00			
Uzmanlık alanı olmayanlar	41	90.02			

*P<.05

Tablo 27'ye bakıldığında Kruskal Wallis H-testi analiz sonuçlarına göre birinci faktördeki maddeler açısından araştırmaya katılanların uzmanlık alanlarına göre halk danslarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($X^2= 7.374$, $p=.194$). Genel olarak bakıldığında birinci faktör açısından anlamlı farklılık olmamasına rağmen uzmanlık alanı file sporları, takım sporları ve bireysel sporlar olanlar ile uzmanlık alanları olmayan öğretmenlerin, uzmanlık alanı dövüş sporları ve halk oyunları olan öğretmenlere göre daha yüksek sıra ortalamasına sahip oldukları görülmektedir. En düşük sıra ortalamasına uzmanlık alanları halk oyunları ve dövüş sporları olan öğretmenlerin sahip olduğu görülmektedir.

4.6.2. Lisans Mezuniyet Uzmanlık Alanları Göre İkinci Faktör Açısından Halk Danslarına Yönelik Tutumları

Beden eğitimi öğretmenlerinin lisans mezuniyet uzmanlık alanlarının, ikinci faktörü oluşturan maddelere vermiş oldukları cevaplarda farklılığa yol açıp açmadığına bakılmıştır. Bunun için Kruskal Wallis H-testi yapılmıştır ve analiz sonuçları Tablo 28 ve Tablo 29'da verilmiştir.

Tablo 28. İkinci faktördeki her bir maddeye lisans mezuniyet alanına göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

İkinci Faktör	Alan	N	Sıra ortalaması	sd	X ²	p
Halk danslarının her türlü sıkıcıdır.	Takım sporları	35	85.71	5	2.942	.709
	Dövüş sporları	45	85.54			
	Bireysel sporlar	29	88.12			
	file sporları	10	62.55			
	Halk oyunları	6	83.67			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	81.18			
Halk dansları gösterilerini seyretmekten hoşlanmam.	Takım sporları	36	77.81	5	5.418	.367
	Dövüş sporları	45	92.24			
	Bireysel sporlar	29	88.31			
	file sporları	10	63.80			
	Halk oyunları	6	92.25			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	81.06			
Halk dansları kursu almak istemem.	Takım sporları	36	72.89	5	5.639	.343
	Dövüş sporları	45	93.70			
	Bireysel sporlar	29	84.33			
	file sporları	10	73.90			
	Halk oyunları	6	95.00			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	83.73			
Okullarda halk dansları öğretimi. Beden eğitimi öğretmenin işidir.	Takım sporları	36	73.88	5	11.502	.042
	Dövüş sporları	45	96.84			
	Bireysel sporlar	29	75.14			
	file sporları	10	107.25			
	Halk oyunları	6	103.75			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	76.50			
Halk dansları eğlenceli bir şey değildir.	Takım sporları	36	78.28	5	7.390	.193
	Dövüş sporları	45	91.31			
	Bireysel sporlar	29	92.10			
	file sporları	10	67.70			
	Halk oyunları	6	103.17			
	Uzmanlık alanı olmayanlar	41	76.44			

*P<.05

İkinci faktörde yer alan her bir madde için yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin uzmanlık alanlarına göre “Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmenin işidir” maddesinde anlamlı farklılık görülmüştür. Bu maddedeki en yüksek sıra ortalaması uzmanlık alanı file sporları ve halk oyunları olan öğretmenlere aittir. En düşük sıra ortalaması ise uzmanlık alanı bireysel sporlar olan öğretmenlere aittir. Diğer maddelerde uzmanlık alan grupları arasında anlamlı farklılık görülmemektedir. Lisans mezuniyet uzmanlık alanı takım sporları olan

öğretmenlerin sıra ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalamanın “*Halk danslarının her türlü sıklığıdır.*” maddesinde olduğu anlaşılmaktadır. En düşük sıra ortalamasının ise “*Halk dansları kursu almak istemem.*” maddesinde olduğu görülmektedir. Dövüş sporları yapan öğretmenlerin en yüksek sıra ortalaması “*Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmenin işidir*” maddesinde olmuştur. En düşük puan sıralamalarını ise “*Halk danslarının her türlü sıklığıdır.*” maddesindedir. Uzmanlık alanları bireysel sporlar olan beden eğitimi öğretmenlerinin en yüksek sıra ortalaması “*Halk dansları eğlenceli bir şey değildir.*” maddesinde görülmektedir. En düşük sıra ortalaması ise “*Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmenin işidir*” maddesindedir. File sporları yapan öğretmenlerin sıra ortalamalarına bakıldığında en yüksek sıra ortalaması “*Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmenin işidir*” ve en düşük sıra ortalaması ise “*Halk danslarının her türlü sıklığıdır.*” maddesinde gerçekleşmiştir. Uzmanlık alanı halk oyunları olan öğretmenlerin cevaplarına bakıldığında en yüksek sıra ortalamasının “*Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmenin işidir*” ve en düşük sıra ortalamasının ise “*Halk danslarının her türlü sıklığıdır.*” maddesinde olduğu görülmektedir. Uzmanlık alanı olmayan beden eğitimi öğretmenlerinin verdikleri cevaplara göre en yüksek sıra ortalaması “*Halk dansları kursu almak istemem.*”, en düşük sıra ortalamasının ise “*Halk dansları eğlenceli bir şey değildir.*” maddesinde ortaya çıkmıştır.

Tablo 29. İkinci faktörde lisans mezuniyet alanına göre Kruskal Wallis H-testi sonuçları.

Alan	N	Sıra ortalaması	S	X ²	p
Takım sporları	36	73.21	5	6.351	.274
Dövüş sporları	45	96.50			
Bireysel sporlar	29	84.86			
File sporları	10	74.65			
Halk oyunları	6	99.67			
Uzmanlık alanı olmayanlar	41	79.13			

*P<.05

Kruskal Wallis H-testi analiz sonuçlarından, araştırmaya katılanların uzmanlık alanlarına göre ikinci faktörde, halk danslarına yönelik tutumlar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir (X² = 6.351, p=.274). Tablo 29’a bakıldığında anlamlı farklılık olmamasına rağmen uzmanlık alanı halk oyunları ve dövüş sporları olan öğretmenlerin diğer spor dallarında olan öğretmenlere göre daha

yüksek sıra ortalamasına sahip oldukları görülmektedir. En düşük sıra ortalamasına sahip katılımcıların ise uzmanlık alanları olmayanlar ve file sporları olan öğretmenler olduğu görülmektedir.

4.7. Öğretmenlerin konuyla ilgili ekledikleri görüşler

Araştırmada kullanılan ölçekte yer alan maddelere ek olarak öğretmenlerin belirtmek istedikleri hususları, ölçek maddelerinin altında yer alan kısımda belirtebilecekleri söylenmiş ve öğretmenlerin bu alanda yazdıkları görüşler hiçbir imla ve anlam düzeltmesi yapılmadan birebir aşağıda aktarılmıştır. Her bir paragraf bir öğretmenin görüşlerini yansıtmaktadır. Öğretmenlerin yaşları ve hizmet yılları parantez içinde verilmiştir. Paragraf başlarında bulunan sayılar anketlere araştırmacılar tarafından verilen kodlardır.

2-Teknik sanat görevlisiyim (halk oyunları). Severek izlerim ve her yörenin oyununu öğretmek isterim (yaş 33, 10 yıl).

3-Halk dansları dersleri konulmasını isterim. Fakat uzman hocasının eşliğinde (30 yaş, 3yıl).

5-Halk oyunlarında eğitim almış uzmanlarca okul öğrencilerine öğretilmelidir. Ayrıca öğretmenlere verilecek olan grup kurslarının sosyal etkileşim ve verim artırımı sağlayacağını düşünüyorum. Çalışmalar yarışmaya katılacakmış gibi değil, rekreasyonel tarzda olmalıdır (yaş 31, 6 yıl).

8-Halk danslarının beden eğitimi yüksekokullarına giriş sınavlarında bir ana branş kabul edilmesini doğru bulmuyorum. Ama sportif anlamda gerekliliğine inanıyorum (yaş 30, 8 yıl).

10-Yarışmalara katılan grupların masrafları özellikle saz orkestra ücretlerinin faaliyeti yapan birimler tarafından karşılanması (38- 13 yıl).

14-Halk dansları müzikle insan bedeninin uyumlu birleşmesidir. Küçük yaşlardan itibaren (çocukların fiziksel gelişimi, koordinasyon beceri gelişimi ritim duygusu gelişimi için) verilmelidir (31, 3yıl).

28-Halk dansları konusunda uzmanlığı olan beden eğitimi öğretmeni varsa bu iş beden eğitimi öğretmenini işidir (31, 4 yıl).

30-bir beden eğitimi öğretmeni aynı zamanda müzik ve ritim bilgisine hakim olması gerekir (32, 5 yıl).

49-Halk dansları ve ritim bence çok önemlidir. Her beden eğitimi öğretmeni bu eğitimi almamış olabilir. Bu işi iyi bilen iyi eğitilmiş insanların öğretmesinde fayda vardır (38, 14 yıl).

51-Okullarda öğrencilerin halk oyunlarını öğrenmesi, oyunları öğrenmesi ritim ve müzik kulağına oluşması için mutlaka halk dansları öğretmenlerinin görev yapması gerekmektedir (31, 5 yıl).

52-Hiç halk oyunu oynamadım, oynayana da mani olmadım (29, 5 yıl).

56-Halk dansları bir milletin kültürel çeşitliliğidir ve gereken önemin verilmediği kanısındayım (30, 9 yıl).

62-Halk dansları hem fiziksel hem zihin açısından gelişime faydalıdır. Öncelikle beden eğitimi ve spor YO zorunlu olmalı (33, 5 yıl).

76-Halk dansları fitness aktivitesi sayılamaz (37, 13 yıl).

77-H. oyunları beden eğitimi öğretmenin asli görevi değildir. Ancak uzmanlığı olan kişiden yararlanılmalıdır (36).

82-Halk dansları okullarda mutlaka olmalıdır. Ekip ruhunu yansıtan en etkili aktivitedir. Ayrıca koordinasyon geliştirmenin en önemli olduğu alandır (41, 10 yıl).

95-Halk dansları bir fitness aktivitesi değildir fakat kalori harcama yönünden de etkilidir (35, 13 yıl).

105-Ayrıca enstrüman eğitimi de olmalıdır (39, 16 yıl).

106-Bu kursların aklı başında, ahlaklı, eğitilmiş ve tecrübeli kişiler tarafından verilmesini isterim. Genelde benim gördüğüm kurslarda kızların ve erkeklerin yoldan çıkması, öğretmenlerin çocuklara kötü örnek olarak onları kötü yönde yönlendirmesi.

107-Halk dansları her türk vatandaşlarının öğrenmesi gereken bir görevdir, dünyanın en önemli işidir (29, 8 yıl).

115-Halk dansları kültürümüzü yansıtan, aktaran ve müziğin birleştiği bir zenginliktir. Bunların aktarılması gerekir (38, 12 yıl).

116-Özellikle “illerin ilçelerinde” halk oyunları öğretimi yapan öğretmenlerin görevlendirilmesi çok yararlı olacaktır (35, 11 yıl).

119-Halk dansları özel bir yetenek alanıdır. Zevklidir, güzeldir, gereklidir. Ama beden eğitimi öğretmenleri ile mecburiyet bağı kurulmamalıdır (43, 12 yıl).

122-Okullarda ya da halk eğitim merkezlerinde kesinlikle bir halk oyunları öğretmeni olmalıdır (33, 8 yıl).

123- Halk dansları üniversite eğitimi sürecinde bir dönem değil lisans eğitimi boyunca verilirse, okullarda beden eğitimi öğretmeninin işi olabilir. Bence böyle olmalıdır (28, 5 yıl).

124- Folklor yarışmalarındaki kargaşalığın önüne geçilmesi, halk danslarının okullara ders olarak konulması, Bed. Egt. Öğretmenlerine halk dansları ile ilgili eğitim verilmesi (37, 8yıl).

125-Halk dansları fiziksel gelişim yanında ekip ile birlikte hareket edebilmeyi sosyal gelişimi ve iletişim becerisini artırıcı çok zevkli bir grup etkinliğidir (32, 10 yıl).

137-Halk dansları kesinlikle isteğe bırakılmalı ve kimse zorlanmamalıdır (38, 14 yıl).

150-Halk dansları seçmeli ders olarak müfredata konulmalıdır (34, 10 yıl).

155-Bu aktivitenin işinin uzmanları tarafından öğretilmesi çok daha fayda verir. Başarıyı artırır (37, 11 yıl).

156-Bedensel gelişimin vücut hareket sistemini kullanılması hem sporla hem de dansla geliştirilebilir. Denge karar verme gücü gruba uyum en önemli özelliştir (35, 12 yıl).

157-Halk oyunlarının herhangi bir yöre ve oyununu öğrenemeyecek birey yoktur. Öğretim yöntemleri çeşitlendirilmesiyle herkes halk oyunu oynar (32, 9 yıl 8 ay).

164- Eğitim görmüş beden eğitimi öğretmenlerinin işi olmalıdır (33, 9 yıl).

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada veriler; Yoncalık'ın (2007) beden eğitim ve spor alanında öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapmış olduğu araştırmada geliştirmeye çalıştığı ve ilk uygulamasını yaptığı ölçek üzerine yapılandırılan bir veri toplam aracı ile toplanmıştır. Ölçek iki belirgin faktörden oluşmuştur. Faktörlerden birisi “Bilişsel” , diğeri ise “Duyuşsal” olarak adlandırılmıştır. Araştırmada kullanılan bu ölçeğin daha büyük örneklem gruplarına uygulanması ile elde edilecek verilerle daha sağlıklı ve güçlü bir yapıya ulaşabileceği düşünölmektedir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin 12 maddeden oluşun ölçeğe vermiş oldukları cevaplar, her bir madde için tek tek ele alındığında; beden eğitimi öğretmenlerinin, dans ve/veya halk dansları (oyunları) konusunda ne kadar çelişkili bir düşünce içinde olduklarını bize göstermektedir. Öğretmenler dans etmenin fiziksel gelişim için faydalarının ve sportif başarı için ritmik yeteneğin önemli olduğunun bilincindedirler. Aynı zamanda dans etmenin ve seyrinin eğlenceli bir sosyalleşme aracı olduğuna yönelik çok kararlı bir tutum sergilemektedirler. Fakat dansın bir sportif etkinlik olduğu konusunda daha çekimser bir tavır içerisindedirler. Dans ve spor kavramlarını yan yana getirmek istememekte, farklı alanlar olarak görmektedirler. Bu düşüncenin beden eğitimi öğretmenliği ve dans öğretimi konusunda da kendini gösterdiğini görmekteyiz. Çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin ortak görüşü olarak okullarda halk dansları öğretimi beden eğitimi öğretmeninin yapması gereken bir iş olarak görülmemektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin okullarda ayrıca bir halk dansları dersinin olmasına da karşı çıkmadıkları söylenebilir. Bu yaklaşıma göre örneğin; branşını futbol olarak belirten bir öğretmene dans, judodan daha uzak kalmaktadır. Bütün bunlara rağmen öğretmenlerin halk dansları ile ilgili bir kursa katılmaya istekli oldukları belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgular; beden eğitimi öğretmenlerinin dansa katılım ile sağlanabilecek kazanımların farkında oldukları, fakat bu konuda yetersizlik hissettikleri için danstan uzak durdukları ve kendilerini geliştirmek için oluşacak fırsatları değerlendirmek istedikleri şeklinde yorumlanabilir. Bu arada araştırmaya katılan öğretmenler içerisinde altısının branş olarak halk oyunlarını belirttiğini de vurgulamak yerinde olacaktır.

Öğretmenlerin cinsiyetleri göz önüne alınarak yapılan analizlerden elde edilen sonuç; bayan beden eğitimi öğretmenlerinin erkek beden eğitimi öğretmenlerine göre dansa yönelik daha olumlu tutum içerisinde olduklarını göstermektedir. Bu olumlu tutum, okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olması gerektiği ve halk dansları öğretiminin beden eğitimi öğretmenin işi olduğu konusunda anlamlı farklılık gösteren bir düzeyde gerçekleşmiştir.

Eldeki bu araştırmada öğretmenler yaşları bakımından üç grupta toplanmışlardır. Bu gruplar 25-30 yaş aralığı (n=47), 31-35 yaş aralığı (n=87) ve 36 ve üzeri yaşta kiler (n=32) olarak belirlenmiştir. Elde edilen veriler, öğretmenlerin yaşlarına göre analiz edildiğinde, öne çıkan bir durumla karşılaşmamıştır. Bu çalışmada öğretmenlerin yaşları dansa yönelik tutumlarında bir farklılığa yol açmamıştır. Aynı şekilde öğretmenlerin kıdemleri bakımından da vurgulanacak bir farklılıkla karşılaşmamıştır.

Bu araştırmanın ilginç sonuçlarından biriside, öğretmenlerin mezuniyet uzmanlık alanlarına göre sınıflandırılması üzerinden yapılan analizden elde edilen bilgilerdir. Branşını halk oyunları olarak belirten öğretmenlerden sonra, halk danslarına en olumlu tutumu gösteren öğretmenler, dövüş sporları (güreş, judo, boks, tekvando) grubunda olanlardır. Bunu bireysel sporlar (atletizm, yüzme, kayak, artistik jimnastik) grubunda yer alan öğretmenler izlemektedir. Takım sporları (voleybol, basketbol ,futbol, hentbol) grubunda yer alan öğretmenler ise bu gruplar içerisinde kendini halk danslarına en uzak hissedenler olarak söylenebilir.

Yukarıda aktarılan bu sonuçların daha iyi yorumlanabilmesi için daha kapsamlı çalışmaların yapılması gerektiği açıktır. Bu çalışmaların ülke genelinde daha büyük örneklerle gerçekleştirilmesi ile daha genellenebilir sonuçlar elde edilebilir ve sonuçların nedenleri ve niçinleri için daha güçlü yorumlar yapılabilir. Uluslararası çalışmalarla, kültürler arası kıyaslamalar yapılarak konu daha geniş bir perspektife taşınabilir.

KAYNAKLAR

- Cheesman, S. (2011). Facilitating dance making from a teacher's perspective within a community integrated dance class. *Research in Dance Education*, 12(1), 29–40.
- Connell, J. (2009). Dance education: an examination of practitioners' perceptions in secondary schools and the necessity for teachers skilled in the pedagogy and content of dance. *Research in Dance Education*, 10(2), 115-130.
- Department for children schools and families (DCSF). 2008. *Dance review*. Nottingham:HMSO.
- Dunkin, A. (2004). Gliding glissade not grand jeté: elementary classroom teachers teaching dance. *Arts Education Policy Review*, 105(3), 23–29.
- Gard, M. (2003). Being someone else: using dance in anti-oppressive teaching. *Educational Review*, 55(2), 211.
- Green, L., Chedzoy, W., Harris, R.M., Naughton, C., Rolfe, L., & Stanton, W. (1998). A study of students's teachers' perceptins of teaching the arts in primary school. *British Educational Research Journal* , 24(1), 95-107.
- Kaeppler, A. L. (1997). “Dans”, (Çev.: Fatma Kanat Fay). Milli Folklor. Cilt:5, Yıl:9, Sayı:33, 102–106.
- MacDonald, C. J., Stodel, E. J., & Farres, L. G. (2001). Student teachers' attitudes towards teaching creative dance in elementary school. *Mcgill Journal of Education*, 36(3), 219–237.
- MacLean, J. (2007). A longitudinal study to ascertain the factors that impact on the confidence of undergraduate physical education student teachers to teach dance in Scottish schools. *European Physical Education Review*, 13(1), 99-116.
- McCormack, A. C. (2001). Using reflective practice in teaching dance to preservice physical education teachers. *European Journal of Physical Education*, 6(1), 5–15.
- Quin, E., Frazer, L., & Redding, E. (2007). The health benefits of creative dance: improving children's physical and psychological wellbeing. *Education & Health*, 25(2), 31-33.
- Rolfe, L. L. (2001). The factors which influence primary student teachers' confidence to teach dance. *European Physical Education Review*, 7(2), 157-175.

- Rose, E. E., Blackmore, A. M., & Embrey, L. L. (2002). Changes in perceptions of competence and global self-worth in Year 11 and 12 dance and physical education students. *ACHPER Healthy Lifestyles Journal*, 49(1), 7–10, 15.
- Sanderson, P. (2008). The arts, social inclusion and social class: the case of dance. *British Educational Research Journal*, 34(4), 467–490.
- SOED (1992) *Curriculum and assessment in Scotland: national guidelines expressive arts 5–14*. Edinburgh: HMSO.
- SOEID (1995) *Effective learning and teaching in Scottish secondary schools: physical education*. Edinburgh: HMSO.
- Susan, W. S. (2010). Questioning our past and building a future teacher education in dance for the 21st Century. *Journal of Dance Education*, 10(4), 136–144.
- Wilson, G. B., MacDonald, R. R., Byrne, C., Ewing, S., & Sheridan, M. (2008). Dread and passion: primary and secondary teachers' views on teaching the arts. *Curriculum Journal*, 19(1), 37–53.
- Yoncalık, O. (2007). Kùltür ve spor bağlamında cinsiyetin 'dans'a yönelik tutuma etkisi (Beden eğitim ve spor alanında öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan bir analiz). *Milli Eğitim*, (176), 109-118.

EKLER

Ölçek:

Değerli Öğretmenim; vaktinizi ayırarak araştırmamıza katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz. Saygılarımızla...

Yaş:.....

Cinsiyet: Bay() Bayan ()

Kaç yıldır meslekte olunduğu:.....

Lisans mezuniyet uzmanlık alanı:.....

Bugüne kadar lisanslı olarak yapılan sporlar:.....

Tercihinizi belirten seçeneğe **X** işareti koyunuz.

Maddeler	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Halk dansları, fiziksel gelişim için yararlıdır.					
Halk dansları, bir fitness aktivitesidir.					
Okullarda ayrıca bir halk dansları dersi olmalıdır.					
Halk dansları sportif bir aktivite değildir.					
Halk dansları, sosyal gelişim için yararlıdır.					
Okullarda halk dansları öğretimi, beden eğitimi öğretmenin işidir.					
Ritmik hareket yeteneği, sportif başarı için önemlidir.					
Halk dansları eğlenceli bir şey değildir.					
Halk dansları gösterilerini seyretmekten hoşlanmam.					
Halk dansları sporun ritimle bulunduğu keyifli bir etkinliktir.					
Halk danslarının her türüsü sıkıcıdır.					
Halk dansları kursu almak istemem.					

Konuyla ilgili eklemek istediğiniz görüşlerinizi burada belirtebilirsiniz.....

.....

Teşekkür ederiz.

ÖZGEÇMİŞ

05.02.1976 tarihinde Kırıkkale'nin Keskin İlçesi'nde doğdu. İlkokulu Kırıkkale İl Merkezi'nde Gürler İlköğretim Okulu'nda, Liseyi Mehmet Akif Ersoy Lisesi'nde tamamladı. 1997 yılında kazandığı Gaziosmanpaşa Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'ndan 2001 yılında mezun oldu. Askerlik hizmetini 2003 yılında Kırklareli Vize İlçesi'nde yerine getirdi. 2008 yılında İstanbul Bağcılar Ahi Evren Lisesi'nde başladığı beden eğitimi öğretmenliği görevini halen Kırıkkale Yahşihan Yenişehir İlköğretim Okulu'nda devam ettirmektedir.